

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - - - \$6.00
Za pol leta - - - - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO 267. — ŠTEV. 267.

NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 13, 1923. — TOREK, 13. NOVEMBRA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

RUSKI SOVJETI ŽIVE V VEČNEM STRAHU

Sovjeti žive v večnem strahu pred ekonomskim polom. Poskus, da se spravi v deželo inozemski kapital, imenuje obupno akcijo, temelječe na napačnih poročilih. — Obiskovalci govorijo le o tem, kar so videli v Moskvi. — Značilni članki dr. Kramara. — Pomanjkanje konj in goveje živine.

Poroča W. Čenkesov.

Spoštni nemir v zvezi s političnimi komplikacijami, ki so sledile vojni, je spravil trgovino in industrijo skoraj vsevso v kritičen položaj, in povsem naravno je, da se hčajo Francija, Anglija in Italija vrnilti k normalni produktivnosti ter dobiti trg za proizvode svojih tvornic.

Rusija, ki je poljedelska dežela s svojim nerazvitim bogastvom, je bila v prejšnjih časih tak trg ter je zopet pričela vzbujuati pozornost inozemskega kapitala in trgovine. To zanimanje podpira tudi premesteno vodenja propaganda sovjetske vlade, ki upa zvabiti kapital v Rusijo ter obnoviti odnose z inozemskimi deželami, da ojači svoje vlado nad deželo, koje ekonomsko pogibelj je povzročila.

Številni zastopniki inozemskih kompanij so odšli v Rusijo, da na licu mesta proučijo trgovske možnosti. Nekateri teh, kot francoski poslanec Heriot in senator Monzie, so po povratku v domovino zagovarjali obnovitev trgovskih stikov, ker bi sicer Nemčija obvladala trgovska bodočnost Rusije.

Vsek trgovec pa ima opravka z osnovno težkočo, katero je pojasmil francoski trgovski minister v svojem poročilu, v katerem je odklonil imenovanje oficijskega trgovskega zastopnika v Rusiji:

"Prezgodaj je vrjeti govoricam glede popolne restavracije privatne lastnine in odprave vladnega monopola na inozemsko trgovino."

Ugodni vtis, katerega so dobili nekateri obiskovalci, je temeljal v glavnem na tem, kar so videli in čuli v Moskvi. Možnost trga za inozemsko blago in investiranja kapitala pa mora temeljiti na ruskem ekonomskem življenju, — poljedelstvu. Pet in osemdeset odstotkov prebivalstva obstaja iz kmetov in od teh je odvisna nakupila sila dežele. Vsled tega moramo dognati, da kakšnih zaključkov so prišli možje, ki so proučevali ta predmet.

Čeh dr. Kramar, ki natančno pozna Rusijo, njen jezik in narod v časih pred vojno in sedaj, je objavil par člankov z naslovom. "Resnica glede Rusije." Njegova ugotovila temelje na oficijskih dokumentih, ki so seveda ročnato pobarvani ter dokazuje, da poljedelstvo Rusije vedno bolj in bolj propada. Nova politika sovjetske vlade, da eksportira pešnico, ne pomenja nič drugega kot iztrgati živež iz ust stradajočih kmetov. "Komunistična Rusija stoji zopet pred veliko lakoto," pravi Kramar. "Konjereja je v obžalovanja vrednem stanju. Mesto skoraj 23,000,000 kot jih je bilo v Rusiji pred vojno jih je sedaj le nekako 14,000,000. Število goveje živine se je zmanjšalo za petdeset odstotkov, prasičev za 85 odstotkov in ovac za 60 odstotkov."

Da ni to nikako pretiravanje, je razvidno iz statistik, katere so objavili drugi. Iz vseh tozadovnih podatkov pa lahko sklepamo, kakšen je položaj poljedelstva v Rusiji in vsled tega materialni položaj pretežne večine ruskega naroda.

Kateri pa so vzroki tega propadanja poljedelstva — to je temelja naravnega ekonomskega obstoja v Rusiji? Ruska sovjetska vlada skuša vedno navaliti vso odgovornost za to na inozemsko vojaške intervencije ter blokado. Tozadovni boji pa so se vršili le v gotovih delih dežele ter niso mogli uplivati na celo obširno ozemlje cesarstva. Blokada na drugi strani pa bi moralna prihraniti še več žita za domačo uporabo, ker ni bilo nobenega eksporta.

Resnični vzrok je bila sovjetska ekonomska politika, vsled katere je zaplenila vlada kmetom vse razven najbolj nujnih potrebsčin. Ker pa kmet ponavadi ni hotel dati zlepja svojih pridelkov, je poslala vlada vojaštvo v vasi, ki je vzel kmetom pridelke s silo. Tekom takih spopadov od 1918 do 1920 je padlo nekako sedem tisoč sovjetskih vojakov. Ko so bili kmetje premagani, so sklenili, da bodo vzbodoče obdelovali te toliko polja kot potrebujejo za lastne potrebe. Posledica tega je bila velika lakota.

SPLOŠNE VOLITVE V ANGLIJI

London, Anglija, 12. novembra. — Angleška vlada bo razpisala začetkom meseca decembra splošne volitve, pri katerih se bo odločilo vprašanje glede carine. Parlament bo v četrtek razpuščen, 6. decembra se bodo pa vršile nove volitve.

GRŠKI KRALJ BO "PROSTO-VOLJNO" ZAPUSTIL DEŽELO.

Atene, Grčka, 12. novembra. — Grški kralj Juri bo izpolnil "prosno" grških republikanov ter bo začasno zapustil deželo. V

Slika nam kaže bivšega nemškega kronprince v krogu svoje družine. Koncem prejšnjega tedna se je vrnil v Nemčijo. Sedaj se pripravlja na povratak tudi njegov oče — bivši kajzer Nemčija se bliža novemu razdobju. Kaj lahko se pripeti, da bo danes ali jutri zopet proglašena monarhija.

VELIKE SLEPARIE Z ZLATIMI ZAKLADI

Zvezni agenti dolž Texanca, da je obljudil nalagateljem velika bogastva, katera je baje naše Francisco Villa.

Fort Worth, Texas, 12. nov. — Če je splošna javnost že tako prisnjena, da naloži svoj denar pri slepariških proizvajaleci petrovo, ki obljuduje tisoč do pet tisoč procentov obresti, a nikdar ne plačajo nikakih dividend, kakšne izraze bi morali šele rabiti, da opisemo one nalagalice, ki izrue svoj krvavo prisluženi denar, če se jim obljudi lonec poln zlata! — To bi rade vedele tukajšnje večne oblasti.

Take zlate lonece je obljudil neki William B. Lambert, ki je obtožen zlorabe pošte. V lonec Lamberta je bilo za pet milijonov vrednosti zlatih nugetov. Tako je vsej je pisaril lahkovernim ljudem, od katerih ni zahteval nič trugega kot dosti denarja, da bi lahko odpotoval na dotično mesto ter se polasti zlata. Rekel je, da bo vrnil posojeni denar z 2500 procenti obresti.

Lambert je bil skrajno iznajdljiv človek ter skušal to svojo iznajdljivost tudi kapitalizirati, kot trdijo zvezne oblasti. Priporočeval je, da je zlato skrito v neki duplini v stari Mehiki in da je edinolej njemu poznata ta skrivnost. Za par sto dolarjev pride lahko človek v Chihuahuino in nazaj kot grof, a Lambert ni bil tako skromen. Hotel je več.

V pismih, katera je pisal svojim backom, se je glasilo:

— Za one, ki ljubijo doživljajte ter lonece poln zlata na drugem koncu maverice. Stvar se ne tiče petroleja, rudo ali nenajdnejšega zlata. Tiče se Jesse James-a in Francesca Ville.

Nadalje se je glasilo v pismu, da sta pred leti pobegnila v Mehiko dva člena Jamesove tolpe, ko jima je postal v Združenih državah malo prevrečen. Tam sta kupila renčo ter nagromadila veliko premoženje z renčanjem ter izkopavanjem rude. Nato pa je prisel Pancho Villa, ki se je skušal polasti tega bogastva. Renčarja z družinama vred sta pobegnila pred Villa in vsi so bili masakrirani z izjemo obeženega ter njih hčera, ki so skrili pet milijonov dolarjev v zlatu. Neki prijatelji, ki je moral biti zelo dober, je povedal Lambretu to povest ter označil mesto, kjer je skrito zlato.

Ta prozorna sleparija je zadostovala in od vseh strani je pričel prihajati denar na Lamberta.

VRAČAJO SE ...

ANTANTA NE VE, KAJ BI POČELA

Zavezniški svet se je dolgo časa posvetoval o odgovoru nemško vlade. — Vprašanje bo predloženo posameznim velesilam. — Zavezniški v stiski.

Pariz, Francija, 12. novembra. — Tako, ko so zavezniški izvedeli, da se je vrnil bivši nemški kronprinc v jednom ter našel mesto, kjer je pritiskal izraste na mozeg.

Pariz, Francija, 12. novembra. — Francoski znanstvenik je iznašel novo sredstvo. — Vbrizgal je v hrbitenico olje z jodinom ter našel mesto, kjer je pritiskal izraste na mozeg.

Pariz, Francija, 12. novembra. — Francoski znanstveni se je posrečil ozdraviti dva paralitična ali ohromela, kojih slučaja so smatrali vse brezupna, ker ni bilo izprava mogoče diagnozirati bolezni. Oba pacienta sta sedaj popolnoma zdrava in vsled tega se novo metodo profesorja Sicarda pozdravljali po celi Franciji kot možno zdравilo za paralizo, čeprav je še prezgodaj biti preveč optimističen ter domnevati, da je na ta način zdravljenja uspešen v vseh slučajih.

Pozneje se je ugotovilo, da sta vzrok paralize pri teh dveh pacientih gnojna izrastka, ki sta pritisnala na mozeg. Zdravnik ni imel nicesar, kar bi ga vodilo pri diagnozi razven komplieiranih domnev. Kljub temu pa je zasledoval ustrezno razvoj obeh slučajev ter vbrizgal z jodom pomešano olje v kanal, katerega tvorijo posamezni deli hrbitenice, v kateri se nahaja hrbitni mozeg.

Čeprav je tozadovna tehnika preeč fina, se domneva, da jo lahko zmore vsak povprečni zdravnik. S pomočjo radiografa je dobil nato zdravnik natancne negativne, ki so kazali obrise majhnih delov jedina v olju.

Ti negativi, predloženi Nevrologični družbi v Parizu, so jasno kazali, da se je jodin ustavil na gotovem mestu v notranjosti hrbitenice. Dr. Sicard je bilo le treba poseči po dotičnih mestih ter jih izrezati. Ozdravljenje je hitro sledilo in oba človeksa, ki sta strašno trpela več let, sta bila oprščena muk. Znanstveni krogi se izvanredno zanimajo za ta uspeh ter čakajo le še na bolj obširno uporabo Sicardove metode, predno jo bodo proglašili definitivno za dragoceno razkritje.

FRANCOZO MRZIJO MILITARIZM.

Pariz, Francija, 12. novembra. — Otroci tujcevskih staršev, ki so rojeni v Franciji, imajo, ko dosegajo gotovo starost, pravico odločiti glede narodnosti. Če izjavijo, da so Francozi, so podvrženi vojaški službi, če se pa zavzemajo za narodnost svojih staršev, jim tega ne potrebuje.

Kander Stresenmann je rekel

včeraj, da ga je prosil bivši nemški sronprince, če se sme vrniti v Nemčijo. Tej njegovemu želji je ugodil, če, da kronprince ni najslabši Nemeč.

V pismih, katera je pisal svojim backom, se je glasilo:

— Za one, ki ljubijo doživljajte ter lonece poln zlata na drugem koncu maverice. Stvar se ne tiče petroleja, rudo ali nenajdnejšega zlata. Tiče se Jesse James-a in Francesca Ville.

Nadalje se je glasilo v pismu, da sta pred leti pobegnila v Mehiko dva člena Jamesove tolpe, ko jima je postal v Združenih državah malo prevrečen. Tam sta kupila renčo ter nagromadila veliko premoženje z renčanjem ter izkopavanjem rude. Nato pa je prisel Pancho Villa, ki se je skušal polasti tega bogastva. Renčarja z družinama vred sta pobegnila pred Villa in vsi so bili masakrirani z izjemo obeženega ter njih hčera, ki so skrili pet milijonov dolarjev v zlatu. Neki prijatelji, ki je moral biti zelo dober, je povedal Lambretu to povest ter označil mesto, kjer je skrito zlato.

Zadnjici se jih je 98 procentov izrazilo za narodnost svojih staršev. Na ta način se bodo izognili vojaški službi.

CARUSOVA VDOVA SE BO POROČILA.

London, Anglija, 12. novembra.

Konec tega tedna se bo poročila v imenu naroda Združenih držav Caruso z bogatinom Škotom G. A. Ingramom. Caruso je umrl meseca avgusta leta 1921.

TUDI BIVŠI NEM. KAJSER SE BO VRNIL

Bavarski diktator je odredil, da se mora komunistična stranka razpustiti. — Socijalistično časopisje pod strogo kontrolo. — Bivši kajzer je že dobil vse potrebne dokumente ter se bo vrnil v najkrajšem času v Nemčijo. — Diktator Nemčije bo postal gen. von Seeckt.

Pariz, Francija, 12. novembra. — Danes ponoči je dospelo iz Haaga več brzojavk, da je dobil bivši nemški kajzer Viljem vse potrebne dokumente ter da se bo vrnil najbržje še tokom tega tedna v Nemčijo.

Berlin, Nemčija, 12. novembra. — V Breslau so se vrstile velike demonstracije. Prebivalstvo je ogorčeno zahtevalo kruha ter oplenilo par trgovin.

Berlin, Nemčija, 12. novembra. — Današnja poročila iz Monaka naznajajo, da je zapovedal bavarski diktator von Kahr razpust komunistične stranke.

Vsi socijalistični listi so pod strogo kontrolo. Vsak list, ki se bo količaj pregrešil proti obstoječim odredbam bo suspendiran.

London, Anglija, 12. novembra. — Iz Berlina poročajo, da bo imenovan vrhovni poveljnik državne brambe general von Seeckt diktatorjem nemške republike.

V Nuerembergu se je završil vroč spopad med komunisti in pristaši Hitlerja.

Berlin, Nemčija, 12. novembra. — Danes se je zglasila pri bavarskem diktatorju von Kahru deputacija bavarskih fašistov. Zahtevali so, naj bodo tudi fašisti zastopani v bavarski diktaturi.

Bavarski diktator je njihovo zahtevo odločno zavil ter takoj zatem izdal naslednjo proklamacijo.

"Vsa izvrševalna sila je v mojih rokah. Za vsako dejanje, pa naj bo tako ali tako, sem jaz odgovoren samo napram Bavarski, pač pa napram nemški državi. Bavarska naj bo temelj nove in poštene nemške države."

Kmalu zatem je bilo objavljeno, da je postal Ludendorff posebnega odposlanca k Hitlerju ter mu naročil, naj se vda. Potemtakem ni bilo prvotno poročilo o aretaciji Hitlerja resnično.

Socijalni demokratje zahtevajo, naj vlada takoj sliče državni zbor, češ, da je sedaj čas sestaviti program, kako bi bilo mogoče ohraniti enotnost nemške države.

Mainz, Nemčija, 12. novembra. — V mestu Speier je bila proklamirana republika. Na čelu nove vlade sta Heniz Bley in Otto Mayer. Republiko so ustanovili kmetje ter so njeni vneti pristaši.

Monaco, Bavarska, 12. novembra. — Gen. Ludendorff dolži bavarskega diktatorja iz

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovenic Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Ameriko	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$15.00

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.

Dopis brez podpisom in omenitosti se ne prihvajajo. Denar naj se blagovoli pošljati po Money Order. Pri spremembah kram načinov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo blagovno naznamo, da hitrejš nadjemo nastavnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

TRADE UNION LABEL LOUHC

POVRATEK MONARHISTOV

Bivši nemški kromprine se je vrnil v Nemčijo.

Predno je prestolil mejo, je svečano prisegel, da se ne bo mescal v politiku.

Ni pa šel najprej domov, pač pa v Hanover, kjer se je dolgo časa posvetoval s starim lisjakom Hindenburgom.

Stresemanna ima na svoji strani. Stresemann pravi, da bivši nemški kromprine ni tako slab Nemec kot nekateri domnevajo.

Ko je Francija protestirala proti povratku, ji je pisal Stresmann, da se ne sme nihče vmešavati v notranje zadeve Nemčije.

Monarhistična propaganda je v polnem teku.

Monarhisti se pripravljajo na povratek svojega glavarja—bivšega nemškega kajzerja. To je tisti človek, ko je v uru največje nesreče, napravil figo v žepu ter pogbil na Holandsko.

Plaćano nemško časopisje gladi pot, ki bo dovedila nazaj v razdobje, katero je bilo leta 1918 žalostno končano.

Ako se bodo uresničile želje Stresemanna, Kahra, Stinnesa in Hindenburga, bo imela Nemčija svojega cesarja in svojo "slavno" armo.

Nemško delavstvo ni v polovici zadnjega desetletja pokazalo nobene moči in nobene energije. Kljub temu je pa dvomljivo, da bo trpež kajzerja na nemškemu prestolu.

Ali nas bo nemško delavstvo razočaralo? Dosedaj še namreč ni protestiralo proti povratku bivšega kromprina Viljema.

Kaj, če delaveci ne bodo protestirali?

Kaj, če so moralno že tako oslabljeni, če nimajo v sebi niti toliko odporne sile, da bodo molče prenašali to sramoto?

Zgodilo se bo nekaj neverjetnega. Kar je še v Nemčiji dobrega in zavednega, bo moralno iskati zavetja pri imperijalističnih zavezničkih.

Nemcu, ki ne bo mogel simpatizirati z monarhijo, bo preostajala edina pot — simpatizirati s Francijo in njenimi zaveznički.

Navsezadnje se bo res pripetilo, da bodo morali Francovi rešiti in vzdržati nemško republiko.

Novice iz Slovenije.

Znamenje časa.

Iz Črnobrda poročajo: V nedeljo 14. oktobra se je poročil v Karlovem hiši Vrlinič, trgovcev v Bojnici, Fajo Malaričevi iz Tribnje. To je prvi zakon, ki se je sklenil v Beli Krajini med pravoslavnimi in katolički. Ugotovljamo, da s posebnim zadostenjem, ker je to ravno v teh krajih lep dočak, da sonč vendar le na praviti popolnega narodnega ujedinitvja. Rimsko-katoliški politik naj bo to opomil, da bodo šli, kakor razna znamenja kažejo, ravno Bojkranjci po tej poti dale. Oba Kruna sta nam že nestekrat pokazala, da sta naša zadržljena sovražnika in zadnji dogodki naš naravnost silijo, da pretrgamo z Rimom vsako zvezzo.

Smrtna kosa.

V Kredu pri Kobaridu je pri svojih stariših urod suplent na ženski realni gimnaziji v Ljubljani Andrej Čebotki. Zavračena bolezen je pobrala zavodu izvrstno neitela in dobrega tovariska v cvetu mladosti.

Kupovanje s kokainom.

"Jutro" poroča: Ne dolgo temu so prišle naše oblasti na Sušaku na sled razširjenemu titohapstu s kokainom. Pa tudi v Ljubljano prihajajo različni temni elementi, kateri je dobro vsako sredstvo, da si prislužijo na lahek način denar. Ako sedi človek v kavarni, ni redek slučaj, da pristopi nenašoma k njemu kak tuje, ki ponu-

Dopis.

Detroit, Mich.

Tukaj je umrl v bojniščni dne 30. oktobra rojek Frank Stern po operaciji na žledcu. Pečalil je 2 leti. V Ameriki zapušča več bratov in sester, v Jugoslaviji pa matere in sestro. Bil je jako matijš in veselega značaja. Društvo S. N. P. Jedenote mu je prizdile lep pogreb, kar on je bil vdan. Jeden je dolgo let. On je bil tudi prvi, ki je kupil in plačal delnico za društvo Slov. Nar. Dom.

Slovenci v Detroitu kako pogosto skupnega pokopališča. Da bi svoje pokopališče imeli, nas je prenameno. Čisto lahko bi pa kupili večje lotte v pokopališču. Napejmo enega v katoliškem in enega v nekatališkem pokopališču. Vse skupaj bi pa naj imela delniška družba, ki bi se ustavljala v ta namen.

Ako bi povprečno en grob stal \$30.00, bi se še dodalo \$20.00 za skupen kamen, kar bi značalo vse skupaj \$50.00. Delnica tega društva pa naj bi bile po \$50.00.

Za vsako delnico bi rojak, inel pravice do enega groba. Ako bi se pa slučajno iz Detroita izselil, bi pa delnico kakemu drugemu prodal. A ne drugemu kot Slovencem. To bi bilo na nekakšni kooperacijski podlagi. Na ta način bi bili Slovenci zagotovljeni, da so vkljupani, in govoriti, da jim ne bo treba vti v Potters Fields. Imeli bi vsi skupaj velik kamen, na katerega bi se vkljasalo ime umrlega, kot imajo to na lotih za družino. Kot se Slovenci zdaj pokopujejo, je res žalostno. Menda nista dva Slovenca vkljup pokopana. Člani družine so vsi raztreseni. Frank

Neškodljivo sredstvo za odpravo masti.

Veliko juddi se boj navadnih sredstev odpravo teče. To je izvanreden način izvarenja, ker je čisto neškodljiv — niso postenja, niso vežbanja. Marmola Predpisanje Tablete (Marmola Prescription Tablets) so napravljene v polnem sograju s Marmola Predpisom. Hujaste tablete in lahko brez slabih udihov. Dober je tudi svojega lekarstva za en dolar zavojek ali poljite sveto naravnost na Marmola Company, 634 Garfield Bldg., Detroit, Mich.

Peter Zgaga

Ne goveri, kadar hčete govoriti. Govori, kadar moraš govoriti.

* * *

Marsikateri človek nosi obliko od lanskega leta, vozi se z letošnjo karo in živi od dohodkov, katere bo prihodnje leto imel.

* * *

Ko so vprašali rojaka, če se je ko v njegovem družini dobro poročil, je odvričil:

— Da, moja žena.

* * *

V Zakrajškem koledarju so slike nekaterih slovenskih duhovnikov v Ameriki.

Če bi videl sliko dveh gospodov kak prohibicijski agent, bi jima presneto slaba predla.

Dotična slika je bila vezeta na streho slovenskega župnišča.

Bog ve, koliko časa sta gospoda hedila na streho in po kakšnih skripcih so ju spuščali navzdol.

* * *

Evropa težko prenaša svoje breme.

Menda je poglaviti vzrok ta, ker drži roke v žepu.

* * *

Le spekulirajte, dragi rojaki, le spekulirajte!

Sedanji nemški denar naj vam bo za zgled.

Oni, ki so bili kupili za par sto dolarjev nemških mark, imajo sedaj toliko denarja, da lahko kurijo z njim.

* * *

Znani veleklavec J. Ogden Armour pravi, da pleše nikdar ne znori.

Nore le tisti, ki imajo dolge lase.

Naprimer nekatere ženske.

* * *

— Torej si bil obsojen? — so vprašali rojaka.

— Seveda sem bil — je odvričil.

— Hudič, če bi mi bili pustili le malo priseči, bi bil oproščen.

* * *

Zadnji četrtek v mesecu bo Zadnji dan.

Vsakdo že nestrpno čaka brzojavke iz Washingtona, zakaj naj bo hvaležen.

* * *

Sodnik je odločil, da se ne more porabiti proti moškem tegu, kar govorí v sanjah, a ta odločitev bo postala neveljavna, če se bo žena dotižnega prebudila ravno takrat, ko bo govoril.

* * *

Pozabimo na pretekle okoliščine, če so bile žalostne ali vesele. Žalost njih ni mogoče odstraniti in srečne niso bile nikdar populne. Vse to je preteklo — in zakaj bi se spominjal?

* * *

Moderna ženska je začela govoriti svojemu nervoznemu možu:

— Odločila sem se, da ti bom povedala, kakšno obliko mislim kupiti.

— Povej na kratko — ji pravi nervozni soprog.

— Do kolen.

* * *

Italijanski ministriški predsednik Mussolini je dal dovoljenje, da se sme imenovati po njem nekega konja. — če bo zmagal v dirki. Kakorhitro bi podlegel, mora izgubiti svoje ime.

Taka prismoda vodi usode italijanskega naroda.

* * *

Ameriški znanstvenik je dobil v Mongoliji veliko dinozavrovih jaje. Jaje so velika ter stara par stotisoč let.

Znanstveniki, ne vedo, kaj bi z njimi.

Koklj Edinosti naj jih dajo. Ce jih bo kdo zlegel, jih bo ona.

* * *

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katolička Jedinota

Ustanovljena 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 923 E. 185 St., Cleveland, O.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.

Začasnji blagajnik LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.

Blagajnik neplačljivih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

DR. JOSEPH GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 688 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakersell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.

MOHOR MLADIĆ, 1324 W. 18 Street, Chicago, Ill.

FRANK SKRABEC, 4521 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.

GREGOR J. FORENTA, 210 Stevens Bldg., Puyallup, Wash.

FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRK, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.

Zagonetno, toda resnično.

Zastrupljevanja.

Ko je pred kratkim umrla v Westchester-Baltimore County klubu Mrs. Charles Webb, so bile v zvezi z njeno smrtnjo dvignjene senzacijonalne obdobjitve, ki so bile od prvega pričetka kaj slabotne ter se pozneje izkazale kot neneve. Nobenega dokaza ni, da je bila Mrs. Webb zastrupljena in vsa znamenja so kazala, da je umrla naravna smrt. Dejstvo, da je ona kot večkratna milijonarka šele malo pred smrtjo napravila oporočko, v kateri je imenovala svojega moža glavnim dedičem, je v veliki meri pripomoglo, da so se pojavile obdobjitve in sumnje, ker je bilo seveda dosti razočaranih sorodnikov, ki so prežali na rjen denar.

Zadeva Webb pa je vzbudila spomin na številne druge slilne slučaje, v katerih je ponavadi predstavljal pohlep po zlatu motiv dejanja. V skorih vseh zastrupljevalnih procesih je odvisen pravorek od okoliščin dokazov, kajti skoro nikdar se ni dalo žrtvi smrtonosnega strupa v navzočnosti prič. Dočim dobitjo poročnik v drugih kriminalnih slučajih direktni dokazi, morajo pri umorih s trupom utemeljiti svoj pravorek izključno le s takimi okoliščinami dokazi.

V mestu New Yorku sta se vršila pred par leti dva procesa radi umorov potom zastrupljenja. Ti umori so se završili v času osemnajstih mesecov ter so vzbudili velikansko senzacijo. V vsakem teh dveh slučajev je sponzala porota obtoženo kriminu na temelju okoliščin dokazov in oba pravoreka sta bila potrjena od apelacijskega sodišča. Pozneje pa se je pripeljal slavni slučaj Roland-a Molineux, ki je bil spozen kriminu, da je zastrupil neko Mrs. Katarino Adames s cianidom živega srebra, katerega ji je dal z bromo-selenijem. Ta pravorek je apelacijski sodišče razveljavilo, a celo slučaj Molineuxa ni vzbudil toliko pozornosti kot procesa proti medicinom Harrisi ter znamenjem zdravnikom Buchanani, ki sta bila obtožena, da sta spravila s poti svoji ženi s preveličnimi dozami nekega narkotičnega strupa.

Harris se je v Ocean Grove, N. J., seznanil z neko Helen Potts ter se poročil v New Yorku z njo pod nekim iznisljenim imenom. Takrat je študiral Harris v New Yorku medicino Ko je izpuhnila prva ljubezenska strast, se je Harris naveličal svoje mlade žene, Kmalu nato je bila izvršena na njej nepostavna operacija in ob istem času je izvedela tudi Mrs. Potts, mati deklec, za tajno posledico, da je izvedela banka za smrt Rice-a in vselej tega niti izplačati čekov.

Tedaj pa se je vzbudil tudi sunčni truplo Rice-a so razteseli. Patrick in Stone sta bila aretirana radi ponarejanja, a par din pozneje so oblasti objavile, da je bil Rice zastrupljen in da je Stone prisodal, da je morel in da je Patrick zasnoval umor.

Patrick je bil obtožen umora in proces se je pričel. Edina priča proti njemu je bil Stone, ki je rekel, da je zastrupil stare.

Cela zadava je bila ena najbolj tragih v kriminalni zgodovini. Državo je stal proces nekako četrinljivena dolarjev. Patrick je trdil, da sta izdala on in njegov svak 150.000, dočim je izdala neka skupina trgovcev v Houstonu, ki je hotela dobiti zapuščino za Rice zavod, cela dva milijona dolarjev.

Ta trditve ni bila nikdar dokazana, a končno je dobil Rice zavod glavni del zapuščine.

Kakšno težo vzdrži človeški las?

V zadavi Buchanan je bil mož zdravnik, ki je prakticiral na zahodni enači v New Yorku. Njegova dvajset let starejša nevesta je napravila tri dni pred svojo poroko z dr. Buchananom testament, v katerem je imenovala svojega bodočega moža splošnim dedičem. Par je živel skupaj pet najst mesecov, nakar je žena nadadno zbolela in umrla. Kot vzhod smrti sta ugotovila dva zdravnika kap na možnih. Gotovo besede dr. Buchanan takoj po smrti žene pa so vzbudile sum nekogar časnikarskega poročevalca in uvedena je bila preiskava. Dva in štirideset dni po pogrebu je bilo truplo zamrle izkopano in razteseno je dokazalo, da vsebnjejetra, obisti in želodec morfij. Potem okoliščin dokazov se je dozgnoalo, da je Buchanan pomešal strup v medicino, katero je zapi-

Robinzon na Donavi.

Originalna ideja dveh avstrijskih učiteljev. — V družbi neke ženske sta hotela pluti s čolnom po Donavi do Črnega morja. — Oblasti so jih smatrala za tihotape in špione.

Neki donavski ribič je obvestil beograjsko policijo, da bivajo na obali Donave sumljivi ljudje, dva moža in ena ženska, ki so prišli neznano odkod in ki so povsem dostojno blečeni. Pripluli so s čolnom, v katerem tudi prenočujejo. Hrano si baje donašajo v žepih. Kuhajo na špiritu. Ko jih je ribič srečal na obali, so se pričeli z njim razgovarjati, nedvomno v namenu, da ga podkupijo, zato da bi molčal. Žena govori dobro slovensko, a mož razumeti le nemški. Ponudili so ribiču na prodaj veliki čoln za osmestno dinarjev. Ribič, ki je dobro vedel, da gre za slabu družbo, je izjavil, da pride z denarjem naslednjega dne in je takoj odšel na policijo, da ovadi zadevo. Policija je poslala na lice mesta svoje agente, ki so sumljive ljudi aretirali.

Rice, ki je bil rojen v Novi Angliji, se je nastanil v Houston, Texas, kjer je zabogatel. Leta 1896 se je preselil v New York in stanoval na Madison Avenue s svojim služabnikom in tajnikom, nekim Stone-om. Patrik je prišel Rice-om v stik kot odvetnik sorodnikov njegove žene, ki so zahvalili del zapuščine, dočim je Rice dočil glavni del zapuščine od Radgone do Črnega morja. — Finančne oblasti so imeli potnike za tihotape, policijske pa z ovdruži. Aretirali so jih Madžari in Jugoslaveni. Na ta način so Robinzoni preživeli več časa po zaporih nego na svežem zraku in na vodah Mure, Drave in Domave. Ko so po mukoplini vožnji dosegli v Beograd, so se spomnili, da je že 12. oktober. Šole so že pričele s ponokom, in ako se v kratkem ne vrnejo, jih odsluze iz službe. Moreni so zato zategadel prekiniti potovanje že v Beogradu, kjer so holi predati čoln.

Na svojem potovanju niso nikoli prenočevali v hotelih, temveč v čolnu. Za kosilo so kuhalni konzerve in pekli ribe. Ženska je rodila Slovenka in ima v Beogradu svojega brata. Ostala pa je klubu temu zvesta svojim sklepom pri nastopu potovanja in je živila v čolnu podnevi in ponoči, kadar da se je rodila v njem. Zaman so Robinzoni mislili, da so nezgode njih potovanja v Beogradu končane in da bodo prodali lahko čoln in se vrnili na Dunaj. Beograjske oblasti so uvedle proti Robinzonom kaznivo, ki je končno dokazala, da so Robinzoni resnični Robinzoni in da niso niti tihotape niti špioni, temveč pravi ljubitelji velikoga športa. Spuščeni na slobodo so se vrnili odkoder so prišli — seveda ne več s čolnom, pač pa z železnic.

Eagle je posebno prehravljiva hrana. To je mleko — čisto mleko z deželi — zmesano s čistim trsnim sladkorjem po posebnem Bordenovem načinu. Eagle Mleko se lahko hrani ves čas v neodprtih kancih. Na ta način imate lahko zalogo doma in nikdar ne razkrivate, da bi ne imeli sveže zaloge za svojega otroka. In če morate potovati s svojim otrokom, nosite lahko Eagle Mleko seboj ali ga kupite, kjerkoli hočete.

Mi smo natisnili v vašem lastnem jeziklu navodila, kako

prisavljam Eagle Mleko za otroke vseh starosti. Če hočete ta navedila, izpolnite kupon ter ga nam pošljite da-nes.

THE BORDEN COMPANY
Borden Building, New York

K U P O N		
Označite lahko knjižico hočete.		
NAVODILA	OBIDI	KNJIGA
ZA HRANJENJE	ZA OTROKE	ZA OTROKE
IME		
NASLOV		
1. Slovenian		

na države Male antante. Nunci je dobesedno rekel: — Madžari, katoličani! Če danes trpite, pomeži to pot, ki vas zopet privede do stare slave. Vaše solze ne tečejo zamani, in ponižanje, katerega danes prenašate, ne bo dolgo trajalo.

Za seboj imate tisoč slavnih let, katera ste preživeli štečeni kulturo pred barbarji. To tisočletje vam kljče: Delajte in borite se, da bo tudi v bodočnosti Madžarska tako velika in slavna, kakor je bila v

prošlosti. — Ta v znamenju katoličke vere in v imenu papeža izrečeni hujskočki govor, prežet sorašča do Čehov in Jugoslovenov kaže dovolj jasno smernice papeške politike.

Reparski napad v Banatu.

V Brestovacu je v stanovanje trgovca Cjura Dimovića vdrla 6 oboroženih banditov, ki so odnesli blaga za okoli 100.000-Din.

Kako se godi izseljencem v Ameriki.

Ubogi priseljenc, ki se izkrci v deželi prostosti, postane plen vseh mogočih tolovajev, ki se skušajo polasti njegovih prihrankov. Priganjači belega suženjstva med priseljenimi ženskami.

Poroča Louis Weitzenkorn.

Ko stopi priseljene iz prevozne čolne ki ga je privedel z Ellis Island na kopna tla pred Barginom na South Ferry v New Yorku, se prične ozirati po velikanskih stavbah z izrazom človeka, ki ne ve, kam je zašel.

Sam je v tem novem svetu in na uho mu done glasovi naravnost nemogočih besed. Ničesar zna, da ne zapazi njegovo oči. Ozira se okrog, za kako znamenju pozdrava. Zagledati hoče kako prijateljsko lice, in prvo prijateljsko lice, katero zagleda, je ponavadi ticele slepjava in tatu.

Na priseljence preži več tipov lopovov. Prvi je voznik taksikarja, ki ima s priseljenci stalen zastrel. Takoj pa tem pridejo rojaki priseljencev, ki ga opečajo zadnjega centa s pomočjo različnih starih trikov. To so "sprejuni komiteji" za priseljencev.

Najbolj dobitčanost vir ravnja in pljenjenja priseljencev pa so njih — žalosti in skrb. Vojna je nudila brezvestnim pošljalecem denarja priliko, kot je niso imeli nikdar poprej. — namreč potom valut. Priseljene, ki je na vse mogoče načine varčeval, je skušal podpirati svojo ženo in otroke ali pa svoje starše v deželah, upoštevajoč odvojene.

Navesti hočemo še en slučaj:

Neki priseljene je sklenil poslati svoji ženi tisoč kron. Ta mož, ki je živel v Holden, W. Va., je blačal neki banki v bližini Pittsburgha \$135 za tisoč kron. Njegova žena ni nikdar dobila tega denarja. Več mesecov si je prizadeval dobiti nazaj svoj denar, a banka mu je ponudila tisoč kron ali pa dvajset centov v ameriškem denarju.

Tretja oblika izkorisnjenja je razvidna iz bankrota tvrdke Boorosa Bros., na Battery Place v New Yorku. Ta tvrdka je bankrotala z izgubo \$295.000 ter je imela na njej navado prodajati izseljencem delnice parobrodnih družb z obljubo, da bodo lahko cenejše spravili svoje sorodnike iz Evrope, da bodo dobili cenejše potne liste in vize ter cenejše pošljali svoj denar v starji kraj. Najmanj tisoč priseljencev je izgnilo vse svoje prihranke pri tem polomu.

Ta propadla banka je imela v grških listih naslednji oglas, ki se glasi v prevodu:

Ali bo priseljevanje dovoljeno? Kaj morajo Grki storiti?

Priseljeni minister Mr. Malon priporoča, naj se dovoli priseljevanje. Številni kongresni in senatorji priporočajo vladu, naj se grško kvoto poveča.

Upoštevajoč to, vprašamo Grke v Ameriki: — Ali ste pripravljeni dobiti sorodnike in prijatelje, ko se bo priseljevanje pritele? — Oni ki niso še pripravljeni, morajo preskrbeti različne potrebne dokumente, da se ne bo zoper zgodilo to, kar se je v preteklosti.

Številni Grki, ki so sklenili dobiti sem svoje sorodnike v zadnjem trenutku, so bili prekasni radi svojega zavlačevanja do zadnjega trenutka.

Za udobnost klijentov je tvrdka Boorosa Bros., ustanovila v svojem uradu poseben postavni departement. Ustanovila je tudi podružnico v Pireju, da olajša rojakom nalaganje denarja, pošljavljate in drugo.

Upniki te tvrdke so ustanovili komitej v poskusu, da dobe vsaj nekaj nazaj, a je le malo upanja, da bi sploh kdaj kaj dobili.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boget ustregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

Velikanska drevesa California.

Luther Burbank, slavni izvedenec glede rastlin, ki je obogatil svet z novimi vrstami zavetnih rastlin, pravi, da so velikanska drevesa California najstarejše žive stvari na svetu.

Piše Luther Burbank.

Velikanske sekvoje, splošno znane kot 'big trees', katere najdemo le v Californiji, so najstarejše žive bitja na površini tega planeta.

Če zremo na starejše člane te družine dreves, se nam zdi vse drugo skoraj današnje. Velikanska drevesa, ki še vedno žive, so bila molitve priče vsega, kar je zaznamovano v zgodovini človeštva.

Bila so stara, ko je hodoval Mozes po zemlji, kajti Mozes je živel pred nekako tri tisoč leti.

Bila so stara, ko je bila dolina reke Nila, sedaj nevašča del sveta v trgovskem in duševnem pogledu, središče velikega prebivalstva ter vsega, kar je bilo takrat kaj vredno.

Drevesa so bila stara, ko je bilo ustanovljeno krščanstvo; ko je Cesar živel, ljubil, vladal in poginil iz rok svojega prijatelja in starca, ko so polozili Tutenkhhermena v grob. Če bi mogla govoriti, bi rekla, da je Napoleon še včeraj razpredelil svoje vojaže v bojno vrsto ob vznoku piramid in da je šel Washington še danes preko Delaware reke.

Če so že živeče sekvoje tako stare, okameneli gozd v Sonoma okraju v Californiji vsebuje velikanske sekvoje ter tudi debela drugih dreves, kot hrastov, smrek in madron. Ker pa manjka rud, kot so bile naprimjer v Arizoni, je okameneli les v Sonoma gozdu brez takoj živahnih barv. Večinoma je siv, razven kjer je bil les ožgan.

Vulkanski izbruh je ustvaril ta okameneli gozd v Sonoma okraju.

Vulkani so bila stara, ko je bila pokrita z vulkanskim prahom prepojenim s kremenčevim kislino. Te-

kom nešteti nalinov v poteku stoletij je kremenc prepeljal velika debela ter jih izprenil v kamnen. Eno teh debel mora tehtati na tisoče ton.

Profesor Sargeant je skrbno premeril veliko Redwood drevo v Humboldt okraju v Californiji. Drevo je bilo visoko 340 čevljev ter ob vznoku v premeru pet in dvajset čevljev. Velikanske sekvoje, ki niso nikdar tako visoke, pa imajo včasih premer tridesetih čevljev. Velikansko sekvojo je mogoče nanovo proizvesti le iz semena.

Razne vesti.

Kmet in pek.

Nekemu peku v Argau-u na Angleškem je neki seljak iz bližnjega okolice redno dobavljal maslo. Nekoga due po se je zazdelo peku, da postajajo komadi masla, ki bi morali vagati 3 funte, vedno manjši, tako da je mnogo manjšalo od treh funtov. Pek je radi tega tožil kmata. Pri razpravi je sodnik vprašal seljaka: "Ali imate vago?" — "Imam, gospod sodnik!" — "A uže?" — "Ne, teh nimam!" — "Kako torej morete vagati maslo?" — "Popolnoma enostavno", odvrne kmet: "Od kar tek pek mene kupuje maslo, kupujem jaz od njega kruh. Hleb mi potem služi za vaganje masla, ker je težak tri funte. Ako teža slednjega ni taka, potem jaz nisem krv, nego on". — Kmet je bil oprošen, pek pa je moral plačati sodne stroške.

Zdaj se pa naj človek spozna.

V nekem malem kraju v Nemčiji se je poročil neki 68 letni knečki posestnik v drugo z mlado 22 letno devojko. Njegov že tudi skoraj priletni sin pa se je ob tej prilikai zanjil. Na ta način je postal sin lastnega očeta. Žena očeta je rodila kmalu otroka, ki je bil že ob rojstvu svak svojega polbrata. Če bo še sinova žena rodila, bo postalo sorodstvo te rodbine tako komplikirano, da se človek ne bo mogel več spoznati. To bo "hee", kadar se bodo prepirali za dedičino in se bodo pred sodiščem predstavljali močne: — Jaz sem svak sin a njegovega očeta, stric njegovega polbrata vihar in njih vrste žive še danes.

Ta drevesa so se borila z vrhem, z vsemi viri, ki so jim bili na razpolago. Zivila so skupaj svoje liste v igle, da na ta način zmanjšajo množino izdihane mokrite. Nato pa so storila to, kar storje človeška bitja, kadar postane življenje v enem kraju nezgodno, — preselila so se. Val evropskih priseljencev, ki trtajo danes na naša vrat, navdaja isti motiv, ki je navdajal velike iglaste drevesa, ko so se selila v predzgodovinski časih proti jugu. Ta drevesa so se premaknila proti jugu, kajti živilenske razmere so postale skrajno neugodne.

Sekvoje so prišle na jug ter našle v Carolini edine razmere, v katerih so mogle živeti. V pacificnem severozapadu najdemo največja drevesa in najgostejše gozdove. Izvandomi obseg velikanskih sekvoj v Californiji je bres dvoma posledica velike gorkote pacificnega toka, obenem z gorkimi verovi z ocenama, ki prinašajo obilo vlage.

Tekovana "sugar pine" je naj-

večja in najvišja v tej družini, a sekvoja je kraljica vseh dreves. Razkrilo se je več kot štirideset fosilnih vrst sekvoj. Nekoč so rastele iz Italije pa do Norveške ter po celi severni Aziji ter bile tako navadne kot ostalo drevery, a polagoma so izginile iz vseh delov sveta, z izjemo Californije. V bližini svoje hiše v Santa Rosa, California sekvoja, katero sem vsadil pred štirinajstimi leti. Ta sekvoja je že sedaj tdi metre v premeru ob vzniku ter visoka petdeset čevljev. Če je ne bo zadela nesreča, bo stala na istem mestu še po pretekli petih tisoč let.

Bila so stara, ko je bila dolina reke Nila, sedaj nevašča del sveta v trgovskem in duševnem pogledu, središče velikega prebivalstva ter vsega, kar je bilo takrat kaj vredno.

Drevesa so bila stara, ko je bilo ustanovljeno krščanstvo; ko je Cesar živel, ljubil, vladal in poginil iz rok svojega prijatelja in starca, ko so polozili Tutenkhhermena v grob. Če bi mogla govoriti, bi rekla, da je Napoleon še včeraj razpredelil svoje vojaže v bojno vrsto ob vznoku piramid in da je šel Washington še danes preko Delaware reke.

Če so že živeče sekvoje tako stare, okameneli gozd v Sonoma okraju. Vsa okamenela drevesa so bila pokrita z vulkanskim prahom prepojenim s kremenčevim kislino. Tekom nešteti nalinov v poteku stoletij je kremenc prepeljal velika debela ter jih izprenil v kamnen. Eno teh debel mora tehtati na tisoče ton.

Profesor Sargeant je skrbno premeril veliko Redwood drevo v Humboldt okraju v Californiji. Drevo je bilo visoko 340 čevljev ter ob vznoku v premeru pet in dvajset čevljev. Velikanske sekvoje, ki niso nikdar tako visoke, pa imajo včasih premer tridesetih čevljev. Velikansko sekvojo je mogoče nanovo proizvesti le iz semena.

Molitveniki:

Dom popolna	1.-
Marija Verhinja:	
v platio vezano70
v usnje vezano	1.50
Rajski glasovi:	
v platio vezano70
v usnje vezano	1.20
v fino usnje vezano	1.60
v usnje vezano	1.30
Škrbi za duše:	
v platio vezano50
v usnje vezano	1.65
v fino usnje vezano	1.90
Sveti Urša:	
v platio vezano, z debeli- mi črkami	1.00

Poučne knjige:

Abecednik slovenski:	
broširan30
trdo vezano50
Vnigelsko-slovenski slovar (Dr. Kern)	5.00
Angeljica služba all manuk kake naj se k sv. mati strde10
Domžali živinozdravnik	1.25
Dra restavljiva plesa: Cetvorka in beseda spisano in napisano35
Izvedovale75
ugodljivica, Zemljepisni pregled	1.25
Izbrišna knjiga ali hitri računar za trgovce z lesom	1.00
Krijanje o lepem vedenju	
Trdo vezano	1.00
Kako se postane ameriški državljan15
Knjiga o dostenjavi vedenju50
Kako postanemo star40
Katekizem (veliki)40
Učakarstvo s črticami za živi- norejce75
Nemško angleški tolmač75
Največji spisovnik Ujbavnik plesa30
Nemščina brez učitelja	
1. del50
2. del50
Pravila za oljko55
svetinarski	
1. letnik90
2. letnik90
3. letnik90
Vrakteni ratnar75
Račni slov.angl. in angl-slov. glosar70
Slovensko-angliška slovenica, s slovarjem, trdo vezano	1.50
Strošno pismo stare in nove zaveze, vsebuje 1040 strani	3.00
Splošno knjigovedstvo. 1 in 2 del 32.5.	
Slovensko-italijanski in Ital.-slov. slovar	1.00
Srbška zrcalnica za Slovence50
Torensko-nemški in nemško-sloven- ski slovar50
Slovenska Narodna mladina	1.—
Spretna kuharica	1.50
Spretna kuharica, trdo vezano	1.50
Umrni čebelar	1.50
čedilna knjizica50
Veliki slovenski spisovnik raznih raznih pism, trdo vezano	1.50
Veliki vsevzed	1.00
vsebina	
1. del50
2. del50
Pravila za oljko55
svetinarski	
1. letnik90
2. letnik90
3. letnik90
Vrakteni ratnar75
Račni vsevzed	1.00
Slovensko-angliška slovenica, s slovarjem, trdo vezano	1.50
Strošno pismo stare in nove zaveze, vsebuje 1040 strani	3.00
Splošno knjigovedstvo. 1 in 2 del 32.5.	
Slovensko-italijanski in Ital.-slov. slovar	1.00
Srbška zrcalnica za Slovence50
Torensko-nemški in nemško-sloven- ski slovar50
Slovenska Narodna mladina	1.—
Spretna kuharica	1.50
Spretna kuharica, trdo vezano	1.50
Umrni čebelar	1.50
čedilna knjizica50
Veliki slovenski spisovnik raznih raznih pism, trdo vezano	1.50
Veliki vsevzed	1.00
vsebina	
1. del50
2. del50
Pravila za oljko55
svetinarski	
1. letnik90
2. letnik90
3. letnik90
Vrakteni ratnar75
Račni vsevzed	1.00
Slovensko-angliška slovenica, s slovarjem, trdo vezano	1.50
Strošno pismo stare in nove zaveze, vsebuje 1040 strani	3.00
Splošno knjigovedstvo. 1 in 2 del 32.5.	
Slovensko-italijanski in Ital.-slov. slovar	1.00
Srbška zrcalnica za Slovence50
Torensko-nemški in nemško-sloven- ski slovar50
Slovenska Narodna mladina	1.—
Spretna kuharica	1.50
Spretna kuharica, trdo vezano	1.50
Umrni čebelar	1.50
čedilna knjizica50
Veliki slovenski spisovnik raznih raznih pism, trdo vezano	1.50
Veliki vsevzed	1.00
vsebina	
1. del50
2. del50
Pravila za oljko55
svetinarski	
1. letnik90
2. letnik90
3. letnik90
Vrakteni ratnar75
Račni vsevzed	1.00
Slovensko-angliška slovenica, s slovarjem, trdo vezano	1.50
Strošno pismo stare in nove zaveze, vsebuje 1040 strani	3.00
Splošno knjigovedstvo. 1 in 2 del 32.5.	
Slovensko-italijanski in Ital.-slov. slovar	1.00
Srbška zrcalnica za Slovence50
Torensko-nemški in nemško-sloven- ski slovar50
Slovenska Narodna mladina	1.—
Spretna kuharica	1.50
Spretna kuharica, trdo vezano	1.50
Umrni čebelar	1.50
čedilna knjizica50
Veliki slovenski spisovnik raznih raznih pism, trdo vezano	1.50
Veliki vsevzed	1.00
vsebina	
1. del50
2. del50
Pravila za oljko55
svetinarski	
1. letnik90
2. letnik90
3. letnik90
Vrakteni ratnar75
Račni vsevzed	1.00
Slovensko-angliška slovenica, s slovarjem, trdo vezano	1.50
Strošno pismo stare in nove zaveze, vsebuje 1040 strani	3.00
Splošno knjigovedstvo. 1 in 2 del 32.5.	
Slovensko-italijanski in Ital.-slov. slovar	1.00
Srbška zrcalnica za Slovence50
Torensko-nemški in nemško-sloven- ski slovar50
Slovenska Narodna mladina	1.—
Spretna kuharica	1.50
Spretna kuharica, trdo vezano	1.50
Umrni čeb	

Spomin na J. Ambrožiča.

Napisal Louis Andošek.

Sem Slovenec "dušom tjemom" in kot tak nisem brez napak. Lahko bi se mi štelo v zlo, da sem izvedel za žalostno novico šele 10. dan po njegovem pogrebu, danim imam slovenske časopise na razpolago. Kot praktičen Amerikanec se zanimam za dnevne, tekoče in politične novice, ter čitam najmanj tri dnevne časopise. Slovenske liste hranim dnevno in ko se mi jih nabere kopa, jih navadno razvrstim po datumu, ter jim posvetim ves večer enkrat na teden. Od tod toraj zakasnela novica o pokojnem Joži, katera je itak prišla pregidno. Kakor nebroj njegovih prijateljev in znancev, katerih ni bilo malo, je tudi mene dirnila novica o njegovi prerani smrti. Menda je malo Slovenec med nami, ki bi me poznali našega zaslужnega Jožo. Če ne osebno, pa potom listov in revij, katerim je bil skoro stalen dopisnik od časa do časa.

Ne mislim dopisnika dnevnih novice iz raznih naselbin, ampak literarnega delavca v pravem pomenu besede. Malo je menda Slovenec živečih v tej deželi tekom zadnjih 10–12 let, ki bi se ne spominjali njegovih črtie in povesti izvzetih iz starokrajskega življenja in običajev.

Po pravici ga imenujem Trbovec Tone drugim Jurčičem, ki je počel svoje delovanje med ameriškimi Slovenci. Nikakih visokodocenečih fraz ni bilo v njegovih povestih, nikakih akademičnih tresiranjih dočipov; prosti, globoki so bili njegovi izrazi, prav kakor bi stal ob studencu, ter zajemal zjavljivim koreem na dolgem držaju, ter nudil hladen požirek vsem, ki so bili žejni duševne hrane. Da tak je bil naš Jožo in njegov spisi.

Danes si štejem v čast, da sem se enkrat tudi osebno seznanil z njim.

Meseca julija 1921 sem dobil 30-dnevni dopust ter se odločil, da grem po mnogih letih na kratko potovanje. Sestra, tedaj živeča v Johnstownu, in več prijateljev me je vabilo, naj bi jih vendar enkrat poseti. Hoditi na posete družinskemu oskrbniku pa dandanes ni tako lahka stvar, zlasti če mora potovati preko dveh ali treh držav, ker so taki poseti več ali manj v zvezi z finančnim ministrom. Pa mi šine v glavo: glej Lojze, 10 let si bil uslužben pristolični G. N., čemu bi torej ne vprašal za zastopstvo, ter zdržil korignost z potrebnim. Rečeno storjeno. Uprava G. N. mi je drage volje podelila začasno zastopstvo in plačala potne stroške, pa sem odpotoval naravnost v Johnstown. Trajalo je skor 14. dni, da sem obiskal tamčno rojake v mestu in okolici, tretji teden pa sem jo mahnil v znano industrijsko mesto Pittsburgh. Tam sem obiskal znanega rojaka Zbašnika, znanega prijatelja iz New Yorka g. Jakšeta.

Pri tej priliki sem se seznanil z rojakom Kvedrom, bratom znanem slovenske pisateljice Zofke Kvedrove. Bil je tedaj potovalni zastopnik neke pittsburghske tvrdke z dragulji v zlatnino, ter je potoval s svojo "bakso" po slovenski naselbinah.

Po kratkem pogovoru mi je namagnil, da namerava prihodnji dan v Cannonsburgh in okolico, ter me pozval, naj se mu pridružim. Naravno, da sem bil tega načrta vesel, ker sem bil nepoznan med rojaki – in ekolico.

Naslednjega jutra sva odpotoval, ter se ustavila v par naselbinah, sredi popoldne pa sva despešala v znano mesto Cannonsburgh, kjer je več let živel in sodeloval na literarnem polju naš pokojni Ambrožič. Bilo mi je na tem, da se čim prej seznamim z njim, ter izvem od njega, kako mnenje imajo ljudje o listu, ki ga zastopam, ob enem pa nekoliko pokramjam z rojakom, ki je bil že tedaj širok znan.

Pa me moj sopotnik opozori, da je najumestnejše, ako ga posetiva kar v kemični tovari, kjer je bil pokojni zaposlen. Rečeno – storjeno. Prehodila svet železniški križišči, potobno državemu ko-

društveno življenje. Končno so se zasišali akordi glasovirja znane "Beautiful Ohio" in "It's a long way to Tipperary" pa sem jih skušal potihoma spremijati.

"Da, že vidim, tušči pevec ste." Ko sem se branil, da ne zasušim tega pridevka, je že intoniral pojmovni Jože znamo "En starček živel" in par podobnih. Dasi noben izmed trojice ni prvorosten pevec, in ob luninem svitu v krasnem poletnem času vendar je slovenska pesem tako blagodejno upivala na nas, da smo postali nehote vsi židane volje, brez posebnega vplivljanja pennsylvanskih vinogradov.

Predno smo se prav zavedli, se je kazalec na uru približal 10, in treba se je bilo ločiti. Vem, je rekkel Ambrožič, da ne nameravata novoj v Pittsburgh, čemu je na razpolago, "špago" tudi lahko še dobimo, pa se bomo zabavali še eno urico, ali kaj.

Pa sem vstajal pri tem, da se vrnem še isti večer v Pittsburgh, in čimpreje domov, ker mi je mesece dopusta potekel, in tako smo se ločili, jaz vsaj v zavesti, da se nisem nahajal niti prej niti slej v družbi priprostješega in nadarjenega rojaka nego je bil pokojni Ambrožič.

Vem, je rekkel, da je Vašemu spremjevalcu znana v naši naselini lepotična udova, ki se ne brajni popotnikov in je dobra Samartinka, a pam, da je vajin ugled nad vsako domnevante, ter pričakujem, da odpotujeta s prihodnjim vlakom, ako zavračata mojo gostoljubnost za nočnijo "jerperge". Seveda, sva mu obljubila in obljubo držala.

Že pri odhodu pa se pokojni Jože spomnil na "nekaj" ter dostavil: Moram pa dati mali spomin rojaku iz New Yorka. Po par minutah se je vrnil iz hiše z malo škatlico, pol palec obsegajočo. "Privaten eksperiment mojega poklicna. Napravil sem ga zase, ter vsebuje morda tisočinko grama radija. Pritisnite škatlo na oko v temni noči, pa boste razumeli pomen radijskih žarkov".

Še danes hranim ta spomin, ki deluje v isti meri kot oni dan, ko mi ga je uročil pri odhodu.

Ko sva korakala z rojakom: Kvedrom proti postaji, mi je pričomil: Dečko, priznam ti, da ga v takem položaju še nisem našel.

Poslužiti sem se moral vse diplomacije, predno sem bil sprejet

med vrsto njegovih prijateljev, tebe pa je sprejel kakor rodnega brata. In vendar ga nisi skušal "blufati" v nikakem oziru.

Baš v tem leži vsa tajnost, mu odvrem. Skusaj biti pripravljen na obnašanje, vedenju in govoru, pa ti bo manjško prijateljev z odprto dušo in bistrim umom. In med te je spadal naš rojek Ambrožič.

Njegove oči so bile uprte vam. Vedel sem, da me namerava prekusiti, kakor se preskuša zlato v ognju, pa sem mirno čakal na njegove izbruhne. A teh ni bilo in niti.

Prijatelj, — je rekkel, — kako pa ste vendar prišli v državo službu?

Kak dokaz imate, da me ne vlečete? Pokazal sem mu svoj uradni "badge" in to ga je zadovoljilo. Ko sem mu nadalje pojasnil, da sem moral prestati državno skušnjo, pri kateri je sodeloval par sto prisilev, izmed katerih je komaj desetorica zavrstila zahtevam, tedaj mi je Joža stisnil roko, čeč, čestitan rojek. Ni sem vedel do danes, da imamo Slovenec pri tako važnem uradu.

Moral sem mu nato obširnejše razložiti naselniške zakone, in postopanje z naseljenci. Zelo zanimalo, je pričomil: Čemu vendar ne objavite zakonov in postopanja z naseljenci v kakem slovenskem listu? Zmožni ste, in korigisto bi marsikom.

Da, res je to, sem pritrđil, toda g. Ambrožič, čemu vi ne objavite podrobnejši proces o radiju, o radiu v splošnem, o procesu itd. Pri vas čaka celo dvorišče tovornih voz rude, pri nas pa tovori potniških parnikov z naseljenci. Tedaj sem mu je razširilo čelo in oči, ter je dostavil: Prav imate, je tajnost, od katere odvisi vaš in moj kruh.

Med tem in enakim pogovorom se nam je pridružila njegova žena in deca. Začeli smo med družinske pogovore, v politiko in

Evropskim židom se bolje godi.

Sovražna propaganda proti Židom je pričela haje pešati. To je posledica vzgleda, katerega so dale Združene države.

Sestanjstvo letno poročilo Ameriškega židovskega komiteja, ki je bilo objavljeno v New Yorku, izjavlja, da se je izjavilo takovzvana antisemitska agitacija v Združenih državah in da se ni tekoma preteklega leta vprizorilo nobenega večjega poskusa, da se izvivi to propagando. To dejstvo pa je baje tudi blagodejno upravo na proti-židovske agitacije v Evropi.

Poročilo pripisuje polom proti-židovske agitacije v Združenih državah odločnem protestom časopisa ter drugih organov ameriškega javnega mnenja.

Louis Marshall iz New Yorka je predsednik komiteja, ki vključuje v svoj krog najbolj oddilene žide v deželi.

V preteklih dveh letih je bilo opaziti izdatno izboljšanje v položaju Židov v iztočno in centralni Evropi, — pravi poročilo, — čeprav zasedimo v številnih evropskih deželah še vedno zatiravno ter zavistno razlikovanje med Židi in kristijani.

Celo v teh deželah pa se bolo razmerek najbrž kmalu obrnili na boljše. Krivična proti-židovska propaganda v celem je bila splošno obojecena v zapadni Evropi, izjemno Nemčija kjer je postal antisemitizem bojno geslo večjega števila manjših političnih skupin, prav posebno reakcijonarnih.

Jasno je, da je antisemitizem verna dekla polomljene ostankov militarizma in junkerstva ter vseh sil, ki skušajo strmolagativi nemško republiko ter se boriti proti liberalni vladni.

— Ker pa je antisemitizem divskreditiran v bolj prosvitljih deželah, se tudi ne morel dolgo vzdržati v centralni in iztočni Evropi.

Izboljšanje ekonomskega, političnega in duševnega stanja Židov vsled povojne rekonstrukcije pa je tudi razvidno iz zmanjšanja židovskega izseljevanja v Združene države, — pravi poročilo.

Nekatere mesečne kvote iz Poljske ter drugih dežel našli bili izčrpane in čeprav je to deloma posledica pomanjkanja sredstev za potovanje, ima s tem opravka tudi izboljšanje splošnega položaja, čeprav se politične razmere na Poljskem še vedno nstale ter izboljšanja zmožne.

— Vsepovsod na Poljskem, Rumunskem in drugod opazimo oživljenje kulturnega življenja. Povablja se nove publikacije ter druga znamenja normalnega duševnega življenja.

IZPLAČLJAVAMERIŠKI
DOLARIH.

Y Jugoslaviji —

so more izplačati dolarje le potnikom v Ameriko proti predložitvi od ameriškega konzula potrebnega potnega lista in ne več kot protivednost od 3.000. — frankov, to je približno \$200. — za enega potnika.

V slučaju, da naslovilenc ne izplačuje dolarjev ne moret predložiti potnega potnika, dobiti lahko dolarje nazaj ali pa na novo naroči izplačati naslednji mesec v dinarju.

Nadalje se nam zdi umestno primerni, da nikakor ne moremo priporočati pošiljati čeke v Jugoslavijo.

Spolno znamenje vlaža, da se čaki, ki se gizarjo za dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker, kot je ugoraj menjenje, ki je v Jugoslaviji od vlaže pod kamijo prevedeno izplačevati dolarje.

Tudi pošiljajo manjša navadna ameriška čeke v domovino. Ti pa nikoli niso priznani in ljudi na deželi, ker so banke oddajene in izplačajo tako čeke v dinarjih. Tole potem, da dobiti v Ameriki potrdijo, da so jih bili odobreni.

Osim, ki stanujejo na deželi in ne potujejo v Ameriko, je najbolje poslati denar navadnim potom v dinarjih, kateri se jih izplačajo na najnižji početni denar.

Tudi se zavabi potnega lista — (poza) — je najpripravnja poslati dinarje. Dokler namreč potni list ni potrenut od ameriškega konzula,

ne more potnik dvigati dolarjev.

Dinarka pa razmejne listine in potni list pa lahko plača tudi s dinarjem.

V Italiji in naslednjem osmiju —

na veljavna povozna državna odredbo ter lahko izplačamo dolarje v temur do pojavljenega meseča. Če je pa namenjen denar le za potovanje, je na nakaznik omogočiti vidno: Izplačati le, ako naslovilnik potuje.

V slednjih mesečih vselej smo morali odločiti pravljiti pritožbo na dolarka izplačila kakor sledi: Za izplačilo do \$200. računamo po 75 centov, za \$200. pa \$15. načrti pa lahko plača tudi s dinarjem.

V Italiji in naslednjem osmiju —

za veljavna povozna državna odredbo ter lahko izplačamo dolarje v temur do pojavljenega meseča. Če je pa namenjen denar le za potovanje, je na nakaznik omogočiti vidno: Izplačati le, ako naslovilnik potuje.

Na nakaznik naj bi vidno:

čeplač: Izplačiti v dinarju.

To pristojenje je veljavno na

zavojni in vlažni denar.

Vsi poslovni in poslovni

čeplači, ki imajo

čeplač, ki imajo

Na Bledu.

Povest. — Spisal Rado Murnik.

(Nadaljevanje.)

9.

Pepihal sem jo domov in se preoblikoval. Na oknu sem našel listek, Balenovič me je vabil na postrjivo v hotel, kjer je stanoval.

Povabljeni so bili tudi svetnik Ovenc in doktor Zalokar in Jurinač. Kosili smo na veliki veranđali. Postrvi so bile izborne in Nada izredno ljubezna. Po obedu pa se je poslovila in udarili smo torko. Balenovič nam je nepristransko zapečeval. Obiral nas je svetnik. Zato ga je krstil Janko za Oberonoma.

"Če sem jaz Oberon, je pa moja podelnika Genofeta sama presevata Titana, kraljeva skratov!" se je muzal gospod Zlatoust.

"Danes ima jezero svojin 26° C.", je dejal Janko. "In danes ne bo niti temnisa!"

"Zakaj ne?" sem vprašal nemilu presenečen.

"Ali ne vidis, da bo dež?"

"Nevita bo!" je rekel Balenovič šeck nekaj časa.

Svi in temanomodričasti oblaki so se zlivali v enobarvno krasno sijeto. Mrak je ogrnjal bližnje vrhove in jezero je postal sivo kakovje. Vetrov je vznikal in potemčil celotni prah, listje in biale drevese se je globoko klanjalo, kakor bi prosilo, rotilo; obrežne veje so se omakale v jezeru.

"Kaj mi izbihaš tareke!" se je jezik Janko.

Začel je oglašati zamokel grom in prve debele težke kapije so tido udarile na streljo, po nasadili in pesni. Tilo so padate v jezeru. Zablivalo se je in ulilo, zabučja je grom in groznot in odmeval od gora. Nekaj zakasnih ladij je bivala v zavjetje. Jezero je kipel od tisočih mehurev in jeknati jezne openjene valove.

Tudi Janko se je jezik, ker sen igral res prav slabo.

Iz naravnih oblikov se je spustila temna, kakor bi se nosilo. Na glo je sledil blisk blisku, tres trešek! Lilo je buje in hujje. Ne hali smo terokrati, Balenovič nam je povabil gori v svoje stanova nje.

Tedaj pa je prihitel Mr. Heywood na verando in kazal prepela Šen na jezeru: "Moja hči! Moji Molly!"

Miss Molly je bledila sredi nevihne sume v svojem čolnu po jezeru. Vihar in valovi so se igrali s slabotijo lapinice. Dekle je klečalo v ladji in — kadar se ni moralo oklepiti klopi — s povzdignjenima rokama pršilo pomoli. Presračeni oči je bila mrtvaška bled.

"Pomagajte ji, rešite jo!" je prešel plah.

"Že ji hiti čeli na pomoč!" je vzikkil Balenovič. "Dobro je reže navadne vlahutju in valovom. To je všeč!"

Skozi murneno dežno mrežo nismo videli nihces. Še, ko je strahovit bliski ozar jezero z demonsko svetlico, sem z trenotek opažil redino ladje.

"Dvaka tugeg!" je vzdihnil Angler in sklepal reke.

"Jo! — Njen čoln se je potopil", nam je dejal Balenovič hravatski často tiko. "Menda je zanj vode in se pogreznil."

Sčutno smo gledali nesrečnega bogatina.

"In rešitej?" sem nestrpno vprašal bistrovitnega Hrvata.

"Tudi njega ne vidim več. Pretemu je, predalej! Bog pomagaj, da ne utoneta oba!"

"Tako divjega pa nisem videl, jezero se nikdar!" je izpogrevor. Janko. "Kdo bi pričakoval kak takega, ko je sicer tako krotko!"

Pogled na razjarjeno otomensko jezero je bil zaemo divoten in grozen. Vseso strle otroke otok, da je trenutkom zatrepetal v bledega egnjača prikazen. Tresko je maglo zaporedoma s kratkimi silnimi udari, kakor bi nekaj težkega z vso močjo prodrla nebeski obok in hotelo pogrezniti breg in hrib v jezeru. Groum je hohnej in bušil in odmeval, kakor bi vasilio težke skale po vodnih gorah. Bilo je jako hladno.

Težko smo žakali, kak bo. Te minute so se nam zdale dolge kot sama večnost. Vsem so močno utripala srca od pričakovanja in razburjenosti. Naposled je vendor nekoliko nefalno litil.

"Otel je jo!" je skoraj zakričal Balenovič. "V svojem čolnu jo

Izpred sodišča.

• Nevarna šala.

Na nekem stavbišču je bil zapošlen precej budomučen dečko Ivan Beseljak z Ježice. Nekoč, ko je bil na odru, je opazil, da leži spodaj invalid delavec France Rus. Fant, ne bodi len, hitro spoji električni tok z debelo živo vrvijo vspenjajočim v spsti električno vrv — 380 voltov — na Russ. Nesrečne je začel zvijati in skačati pod odrom, fant pa se je zadovoljno smejal. Sele, ko je videl, da se je Rus že nesvetil, se je prestrašil in spustil vrv. In bil je zadnji čas. Dečko je bil zaenkrat oprščen, ker si napravil tega iz ludobnosti inudi ni slušil o posledicah.

Ne vtipkaj se v zakonske spore!

Sprva sta se Kraljči in Kraljča v Vel. Lipljanih in menda je moženo tudi malo zlasal. Vpil je možen in kričala je žena. Mimo pridejena sestra, ki je gnala krate s pošte. Opazila je oba zakonska v prepiru in zavpila skozi okno: "Johan, posti jo!" Mož pa stopi v oknu, jo pograbi za lase in butič z glavo ob zid. Ona pa dvigne lastiško palico in ga udari z besedami: "Na, če je tak' luštno!" pošte po glavi. Mož je po njeni zpovedi skočil za njo skozi okno in jo je zsunjal, ko sta bila sama, pošte premikali, kar pa je zanikal. Poleg tega pa jo je obdido še sodišče za "luštno" na 26 dinarjev kazni.

Ponesrečena vožnja.

V Cerknici in Žumrovi gostilni je prosil Filip Hočevar iz Loža zakena Zgončeva iz Grašova, če sme prisesti na njihov voz. Vračal se je mož iz mesečnega zapora, bil pa pomoličen in hitel vesel domov. Med vožnjo — bilo je že temno — je zapazila Zgončeva, da je Hočevar skočil z voza v cestni jarek, in ko sta ustavila, sta ugordila, da se izginili s Hočevarjem trije kosi blaga za ženske oblike. Kričala sta in iskalna, toda zanam. Hočevar je pobegnil za vasjo po vrtih in izginil v temi. Že po ovadbi pa je prinesel Fran Turk dva kosa blaga, ki jih je našel v jarku, zglasil pa se je tudi Hočevar s tremi kosem. Da se ugotovi trditev Hočevarjeva, da je skočil z voza in namenju, da bi pobral kose, ki se padli sami z voza, bo poklicano sodišče k obravnavi oba Zgončeva in Turka — Hočevar je bil vsa zaljubljena vanj. O tali sene do večera skupaj.

Drugo jutro sem slišal iz Osojske kuhinje tihu intenco. Minja je sedela na trinogatem stolu in tiško predpasknil na oči.

"Kaj pa je Minka? Zakaj se pa jukate?"

Izpravi na hotela ali ni mogla odvoviti. Tlinik in prsi so se ji večer stresale.

"Jaka je tako bolan!" je zajela na njepeč. "Leži."

"Pa niso poslali po zdravnik?"

"So, pa ga ni doma."

Hitel sem po Janka. Oba sva želi Zoretovim.

Sosedova hiša je bila spodaj zidan, zgoraj lesena. Na zidu pravili so sveti Florijan z golim glavom izrajujučim obrazom, jasno in spošljivo sprejek zdravnik.

Jaka je ležal v nizki "hiši" in preprosti pa jake prostorni postopej na svoji desni strani. Dihal je hitro, površno, nekontinuirano in imporno, kakor bi težko sopihal zavreber. Kuhala ga je vročica; lasje so se mu prilepili na znojnovo. — Mati so hodili po prstih.

"No, kaj pa modva?" ga je ponesrečeno vprašal doktor. "Kaj pa je, Jaka?"

"Niš... V prsi me... tako bole! Na desni."

"Peško govorji", so mu pomagali mati. "Včeraj je bil še tako dobro, zato pa vrgla staro Vrbinko v hlev pod kravo in sta premikastila tudi mladega Vrčenčka. Seveda so se pri tem tudi vsestransko zmerjali in morda bi bilo prislo še do hujšega, da nista prisla.

"Bog ne daj! Niš se ne bojte, mati! Pridem kmalu spet gledat. Zbogom, mati!"

Minka me je že čakala na pragu. "Stiskala je trepalnice in ustnice, kakor bi zavračala žalost nazaj, v sveči.

"Kake je, gospod Kalan?"

"Le potolažite se, Minka! Vsebo se dobro. Doktor Zalokar je izvrstni zdravnik. Jaka bo kmalu spet popolnoma zdrav!"

Pogledala me je hvaležno, verjela pa le ni. Mučile so jo zle slutnje.

"Dosti za danes!" je dejal Igor Kalan in nehal pripovedovati, priplula sva pravkar do ladjišča. "Dalje jutri!"

(Dalje prihodnjič.)

ROYAL MAIL

Pooblažena parobrona črta od jugoslovanske viade
Neposredna služba med

New Yorkom in Hamburgom
Cherbourgom in Southampotonom
"OHIO" "ORCA"
"ORDUA" "ORBITA"

Ti parniki so v vseh ozirih novi in moderni. Priljubljena so pak položajna parniki, ki so slava vsej svoji pridelki naprave, laborne službe, in kar je najvažnejše vsele udobnosti.

Ujedni strečniki nosijo na bele po- grbinne mize dobre, okusne in zadostne obede. Posebna pozornost je posvečena ženskim in otrokom.

Za podrobnosti vprašajte agenta v va-

sem mestu ali pa pri:

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY

26 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

lodvoru in je odnesel gramofon s

27 plečami. Tudi gramofon je

spravljen v denar in, ko ga je por-

abil, je počel razčati iz kraja v kraj.

V svoji "zapuščenosti" pa se ni

zamislil, da je njegov dopust že

potezel. Spomnila ga je na to še

vojaška komanda, ki ga je prived-

la z ekstro. Pri opravici v

pred svojim predstojnikom pa se

nekega jutra v avgustu zadišalo

je Kržolj zapletil tako, da so pri-

šli na sled njegovim gremhom. Ko

je bil Kržolj od vojaške službe

oprščen, je moral zato zopet

"ajurkati", in sicer v zapor. Dne

16. oktobra je bil od ljubljanske-

ga dželnega sodišča obsojen na tu-

tu prav. Pri sodni prečkavi, ki

je vršila dne 16. oktobra, je bi-

lo navzočih kakih šest oškodovan-

cev, ki so dobili ukradele pre na-

zaj. Obtožence je bil od deželne

sodišča obsojen na štiri mesece

in je bil Kržolj od vojaške službe

oprščen, da so našli pri njem tudi

navadnih cigaret in da so nekajkrat

boljše?

KILO je ozdravil

Ko sem pred par leti vodil takšek zabol, sem jako počil. Zdravilni so mi rekli, da je moje edino upanje operacija. Pasovi so niso dobro obnale. Končno sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in po-

polnoma ozdravil. Minja so leta in kilo

se ni nikdar povrnila, čarovno opravil

težko delo kot miraz. Nisem bil operiran nisem izgubil casu, nisem imel situ-

st. in nisem nujno potreboval naprodaj točno varenje, kakor pa je bilo potrebo-

brez operacije, če pišete meni Eugenij

M. Pulešen, "Kilometri" 428 K. Marcelius

Avenija, Mammassa, N. J. Najbolje je,

da izaretete to veste in pokazejo

kim, ki so počeni. Ohranil boste življeno,

ali pa pa vsaj zavrstavili nesrečno

in pa skrb v strah vred operacije.

POZOR, SLOVENCI!

Lepa priložnost se nudi Sloven-

cem. Proda se pobištvo treh sob.

Rent \$18.00. Proda se radi oči

do 5. do 8. zvečer. — Frank Žagar,

160 East 32 St., New York City.

(13-14-11)

Iščem svojega strica ANDREJA